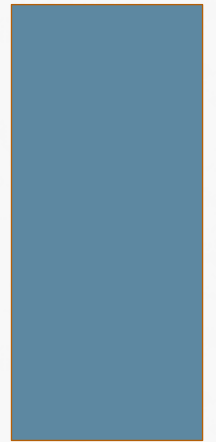

Jenaplanschool
Hippo's Hof

WIE ZIJN WE

- Stedelijk onderwijs Gent
- Een jonge school van 7 jaar oud
- Sinds november 2017 na renovatie van bijna twee jaar in een 'oude school'
- Een groeiende school (cap. 240) nu 7 klassen van 24 kinderen per klas:
- 3 klassen onderbouw (classe unique)
- 3 klassen middenbouw (eerste, tweede en derde leerjaar)
- 1 klas bovenbouw (vierde en vijfde leerjaar)

WAAR GAAT HET OVER?

- Hoe wij in onze basisschool proberen om de fysieke leeromgeving in te zetten om kinderen de 21^e eeuwse vaardigheden aan te leren en te gebruiken in een gerenoveerd schoolgebouw uit de 19e eeuw.
- - als Jenaplan school
- - als school in een stedelijke context

ONS PEDAGOGISCH PROJECT

- Jenaplan

- Peter Petersen
- Duitse stad Jena
- Begin 20e eeuw
- Een traditionele onderwijsvernieuwer zoals Maria Montessori, Célestin Freinet, Rudolf Steiner

WAT IS JENAPLANONDERWIJS

- De school = een leef- en werkgemeenschap
- onderwijs is ondergeschikt aan opvoeding
- Onderwijs ligt in het verlengde van de huiselijke opvoeding.
- Peter Petersen voerde strijd tegen de jaarklassen.

VOLUIT BEWEGEN IS VOOR GROEIEN EEN LEVENSVoorWAARDE

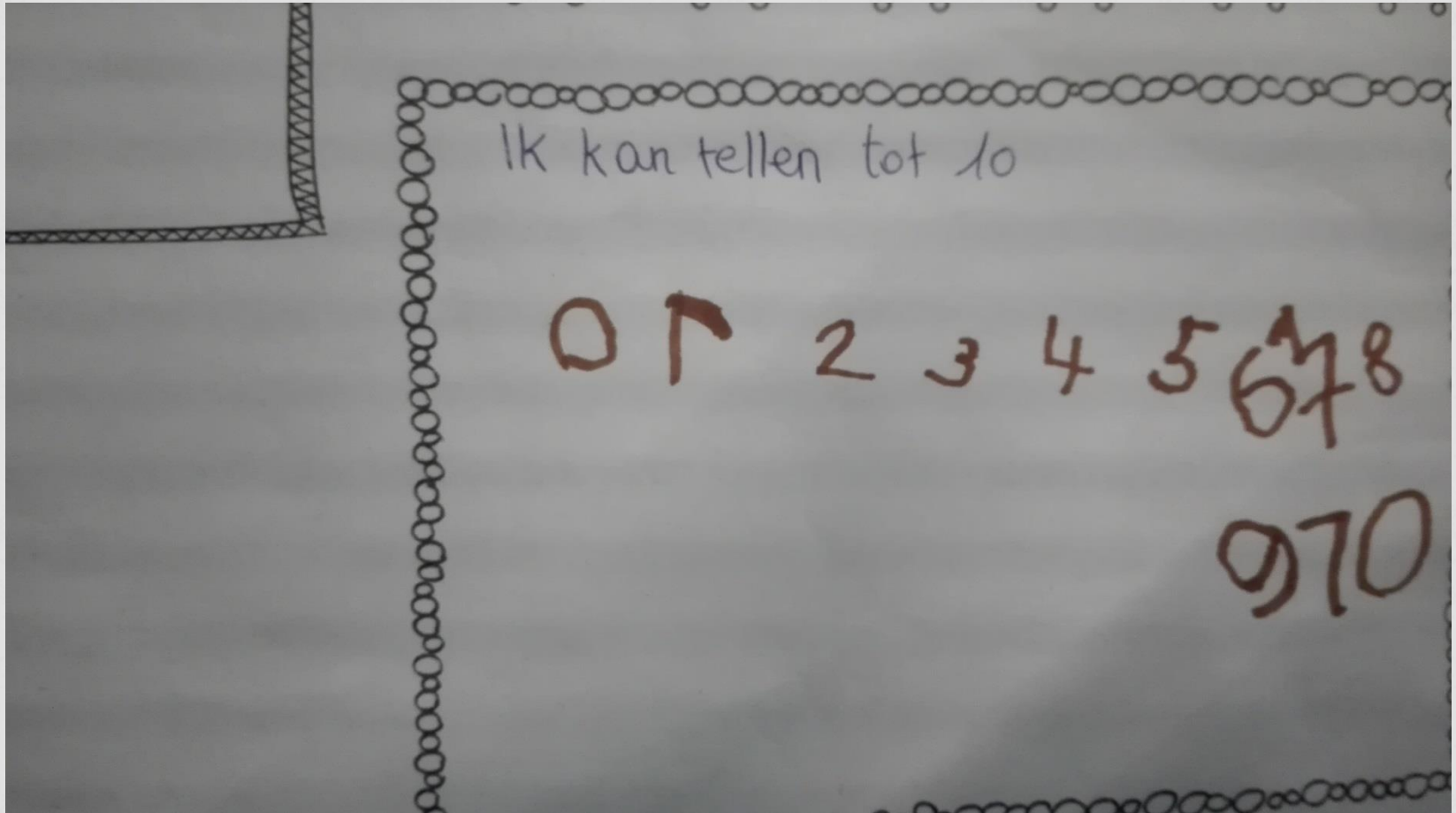
PARALLEL MET DE OPVATTINGEN VAN MARIA MONTESSORI,
(ARTS VAN PROFESSION.) FULMINEERDE TEGEN DE
SCHOOLBANK DIE BEWEGEN ZO GOED ALS ONMOGELIJK
MAAKT.

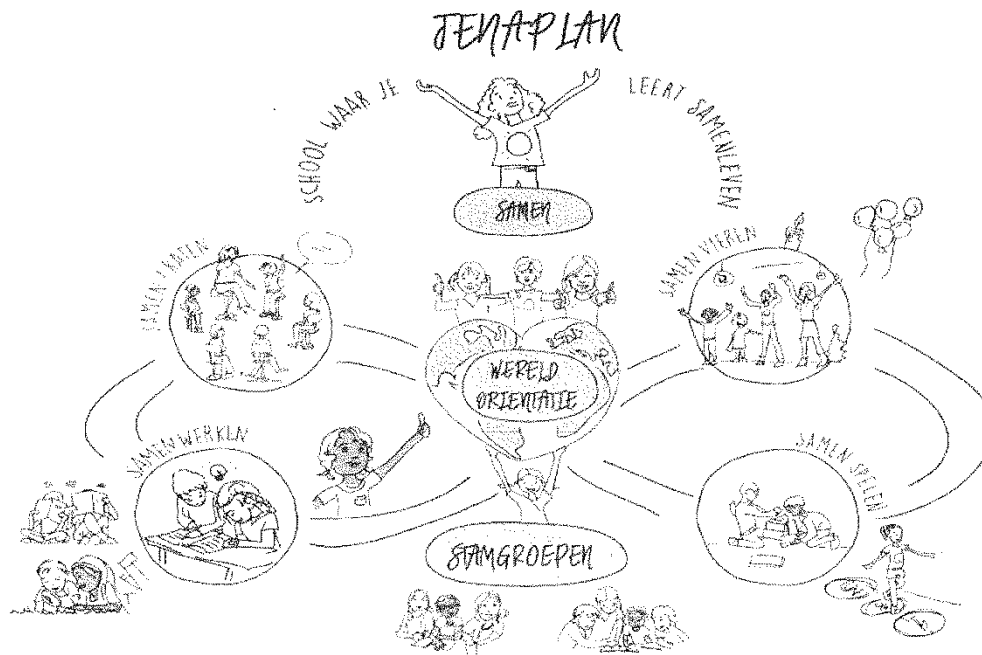

KINDEREN HEBBEN DE BEHOEFTE OM ZELFSTANDIG TE ZIJN

KINDEREN WILLEN GRAAG MET ANDERE KINDEREN SPREKEN, SPELEN, WERKEN EN VIEREN

VIEREN

PRATEN

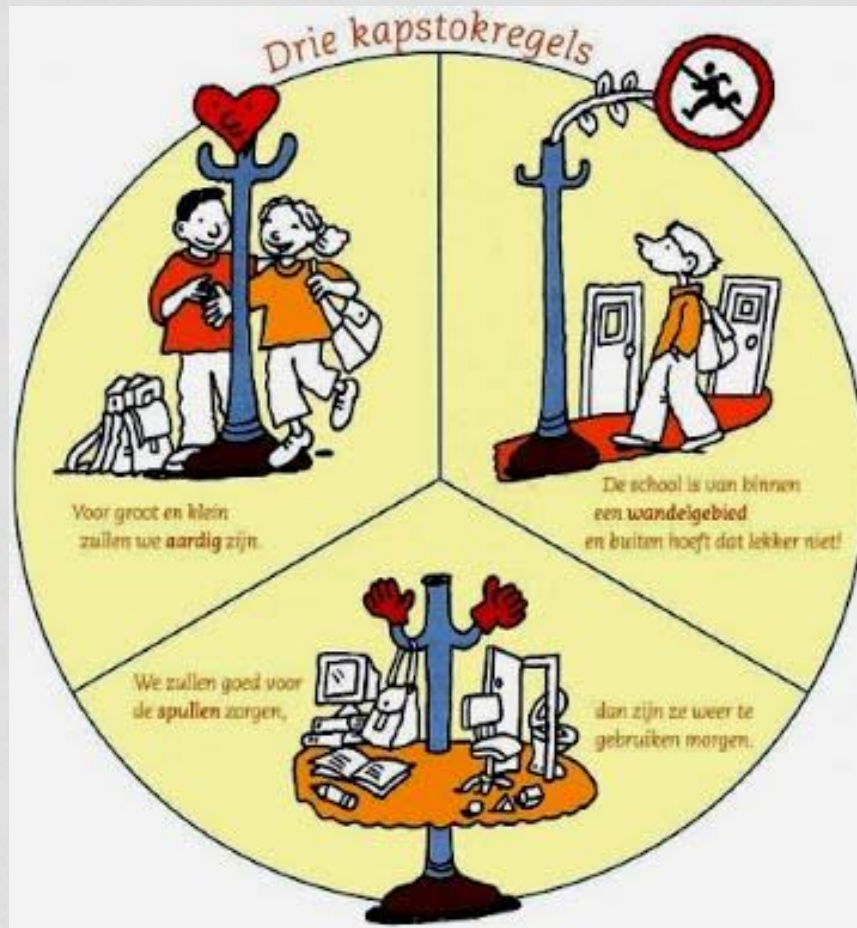
SPELEN

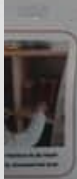

WERKEN

MET DRIE REGELS ALS RICHTLIJN

**Gaan we naar de speelplaats of
op stap?**

**Dan wachten we rustig op de
leerkracht aan de trap!**

STAMGROEP IN PLAATS VAN JAARKLAS

- Kinderen van drie leerjaren zitten bij elkaar in één groep.
- het loslaten van zittenblijven
- Niet snel doorverwijzen naar buitengewoon onderwijs
- Petersen vergelijkt de stamgroep met een middeleeuws gildenstelsel :leerling, gezel en meester

PEDAGOGISCHE SITUATIES

geen voor ieder kind gelijk lesrooster met vakuren.
wel een ritmisch weekplan.

Daarop staan geen vakken. Er zijn in plaats daarvan vier basisactiviteiten: gesprek, spel, werk en viering.

Die krijgen vorm in zogenaamde 'pedagogische situaties' die lessen vervangen.

VOORBEELD VAN EEN RITMISCH WEEKPLAN

- 8u20 kring (praatkring, instructie, planning, ...)
- 9u45 fruit
- 10u speeltijd
- 10u30 werktijd
- 11u20 hoekenwerk
- 11u40 evaluatiekring
- 13u30 projectwerk of open klas of afsluitronde of....

21STE EEUWSE VAARDIGHEDEN VERSUS JENAPLANESSENTIES

21 eeuwse vaardigheden

- *Kritisch denken*
- *Creatief denken*
- *Probleemoplossend vermogen*
- *ICT basisvaardigheden*
- *Informatievaardigheden*
- *Samenwerken*
- *Mediawijsheid*
- *Sociale & culturele vaardigheden*
- *Zelfregulering*
- *Computationalthinking*

Jenaplan essenties

- Ondernemen**
"jouw initiatief is welkom"
 - nieuwe dingen en oplossingen bedenken
 - kritisch denken, weten aan de orde stellen, niet verspreiden kunnen
 - zelfstandig, origineel werken
 - kwalitatief efficiënt werken
 - andere bronnen, en te gebruiken, beschikbaar
 - doelmotivat handelen
 - ondernemerschap aanpakken
- Plannen**
"durf te dromen"
 - weten hoe een periode (dag, dag, week) te organiseren
 - kunnen vertellen wat er van je verwacht wordt
 - kunnen met de tijd veranderen
 - dingen in de goede volgorde doen
 - eigen beslissingen kunnen nemen
 - ook tijd kunnen plannen
 - een langere periode zelfverantwoordelijk plannen
- Samenwerken**
"samen kunnen we meer"
 - samen met anderen
 - andere "soortjes" geven
 - anderszins kunnen en verschil van mening respecteren
 - respect betonen op
 - bewegingen volgen en geven
 - handelen, anderen te helpen
 - respect voor schaal- en grensoverschrijding
- Creëren**
"alles is mogelijk"
 - onderzoeken, dingen en elkaar helpen
 - alles weten weten, vragen stellen
 - zelfstandig kunnen en verschil van mening respecteren
 - zelf leren op zoek naar
 - inzichtelijk overtuigen naar ander gezichtspunt
 - menselijk voorbehouden op ideeën van anderen
- Presenteren**
"laet zien wie je bent"
 - zelf, inspiratie en passie tonen
 - heldere, zelfvertrouwen houding
 - spreken met de leerspreker, centrale plek
 - gebruik van gezamenlijk
 - goed uitspreken, stemmen, spreken, dynamiek
 - goed taalgebruik
 - goede verlooping
- Reflecteren**
"wat is jouw visie, waar word jij blij van?"
 - weten (en wat er gebeurt) in de tijd
 - verhalen hoe het anders had gekund
 - kunnen vertellen en met zelfvertrouwen aan verhalen
 - werk kunnen, kunnen en vervolg kunnen
 - kunnen vertellen wat er van je wordt
 - persoonlijk kunnen, eigen aanpak kunnen presenteren
- Verantwoorden**
"hoe vind je het effect van wat je gedaan hebt?"
 - kunnen vertellen waarom je wat hebt gedaan
 - kunnen vertellen
 - naar jezelf en voor anderen zorgen
 - zelf een veilig gevoel
 - weten meesters en leerlingen
 - kunnen vertellen waarom van kinderen
 - kunnen vertellen waarom van dingen te verbeteren
- Zorgen voor**
"wij helpen elkaar"
 - zorgen voor jezelf
 - zorgen voor anderen
 - zorg hebben voor anderen waar je gebruik van maakt in de school
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - het op orde houden van de eigen werkplek, die van de leerlingen, de schoolbanken, schoolkassen van de school en van de directe schoolomgeving
 - zorgen voor anderen en others
- Communiseren**
"jouw mening telt"
 - zelfvertrouwen
 - helder kunnen op dialoog en met op discussie
 - kunnen vertellen
 - je voor de ander openstellen
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
- Respecteren**
"zorg wie je bent"
 - rekening weten houden met gevoelens van anderen
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden
 - kunnen met name de hulpvraag hulp bieden

DE FYSIEKE LEEROMGEVING VOOR DE 21STE EEUWSE VAARDIGHEDEN

- **Leerkracht:** Het aanwezige (didactisch) materiaal, goede computers, stoelen, banken, een kring, kasten. En ook de ruimte om les te geven zoals je les wil geven. Ook op de avontuurlijke speelplaats met ruimte om echt buiten te spelen.
- **Leerling:** voetballen en spelen en daarbij niet vechten en niet teveel praten. Samenwerken en goed werken, rustig blijven en je vinger in de lucht steken.

DE RUIJITE ALS DERDE PEDAGOOG

- Kinderen hebben een natuurlijke drang om te leren en te communiceren. Dat lukt het best wanneer ze zelf dingen mogen ontdekken en wanneer ze zich mogen uitdrukken met méér dan woorden. Want kinderen zijn geboren onderzoekers en beschikken over wel honderd talen.
- Malaguzzi ontwikkelde in Noord-Italië (Reggio Emilia)samen met oudergroepen een pedagogiek die de capaciteiten van kinderen op een respectvolle manier aanboort. De manier waarop deze pedagogiek aandacht heeft voor kunst, ruimte en inrichting is inspirerend voor onze school

- Voor onze school een Europees project om de ruimte te optimaliseren voor **het jonge kind**
 - **Het stimuleren van zelfsturing en zelfstandigheid**
 - **Oog voor de peuter in de classe unique**
 - **educare**
- Educas (Parma en Litouwen)
- Veiligheid versus uitdaging

TAFELTJE DEK JE

TELLEN EN BEKERS VULLEN

OPVOEDEN EN ONDERWIJS

Stibo en school

Huiselijkheid: pantoffels binnen, laarzen buiten

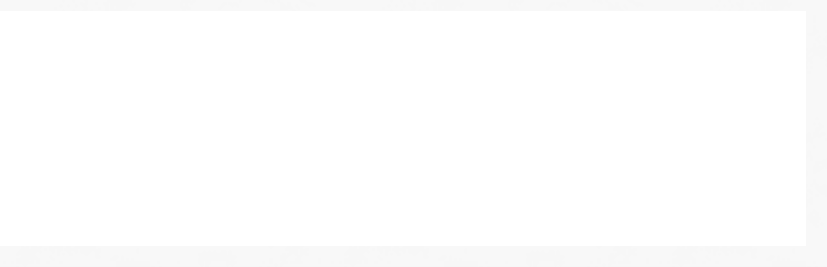
Het klaslokaal is de schoolwoonkamer

PEDAGOGIEK EN RUIMTE: ONLOSMAKELIJK MET ELKAAR VERBONDEN

- Jenaplanonderwijs zet de Jenaplanessenties centraal en de school stimuleert de kinderen in de ontwikkeling van hun competenties.

ATELIER 21

- De zaal wordt door de onderbouw gebruikt als atelier 21
- Voorlezen zaalverhaal
- Motorische ontdekkingsplek
- Hoekenwerk
- Afsluitronde en vieringen

BUITENKLAS

- Zandbak is rond in beton
- buitenklasarena

CLUSTERING

- Een klas wordt opgesteld voor verschillende soorten activiteiten: individueel werk, groepswork in klein en middelgrote groepen

COCON

- Leerplekken waar men individueel kan werken en studeren. De sfeer is rustig om de concentratie te bevorderen en afleiding te vermijden

(BOERDERIJ)DIEREN

Het klasdier vraagt verantwoordelijkheid en biedt gezelschap.

We hebben een cavia, wandelende takken en vissen.

De kippen zijn er nog niet.

FORUM

Een ruimte waar de
schoolgemeenschap
op regelmatige basis
samenkomt:
vieren

GALERIJ

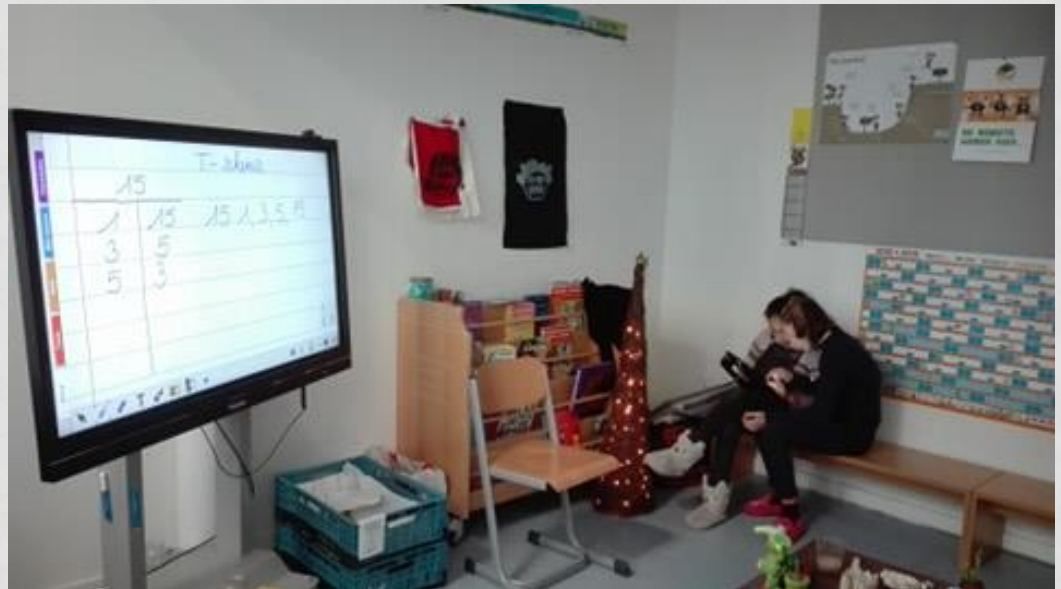
- Ophangen of tentoonstellen van het werk van leerlingen

Niet te veel in kleur en
aantal
(portfolio/doelenmap)

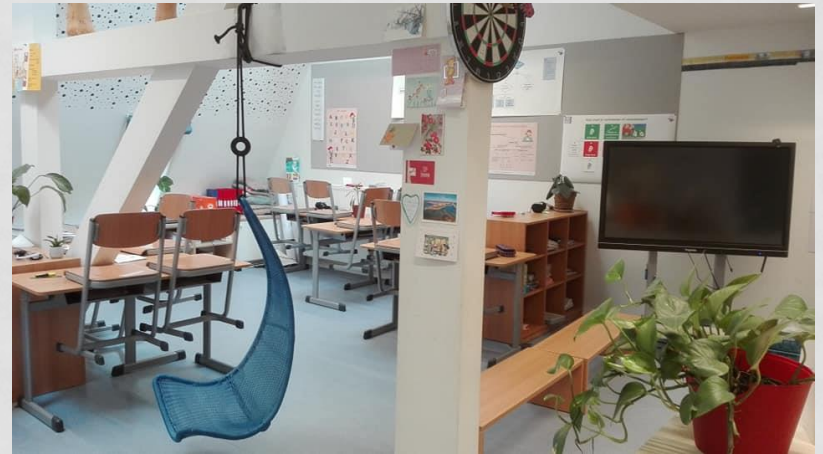
INSTRUCTIEZONE

- In de kring geeft de leerkracht uitleg aan verschillende kleine groepjes

KOFFIEHOEK

- In de bovenbouw is er een in de klas een hangstoel om met 2 zich te ontspannen
- In de zaal is een koffiehoek : koffie voor iedereen, een ganse dag door

KRING

- In de kring begint de dag, om fruit te eten, voor instructie, op te praten, om te plannen, om te werken,...

PLAYCE

- Contact met levende natuurelementen die met de seizoenen mee veranderen
- Eetbare tuin en kruidenbak
- Manipuleerbare materialen: zand, aarde, houten blokken

THE COOK

- Een keuken met een pedagogisch doel

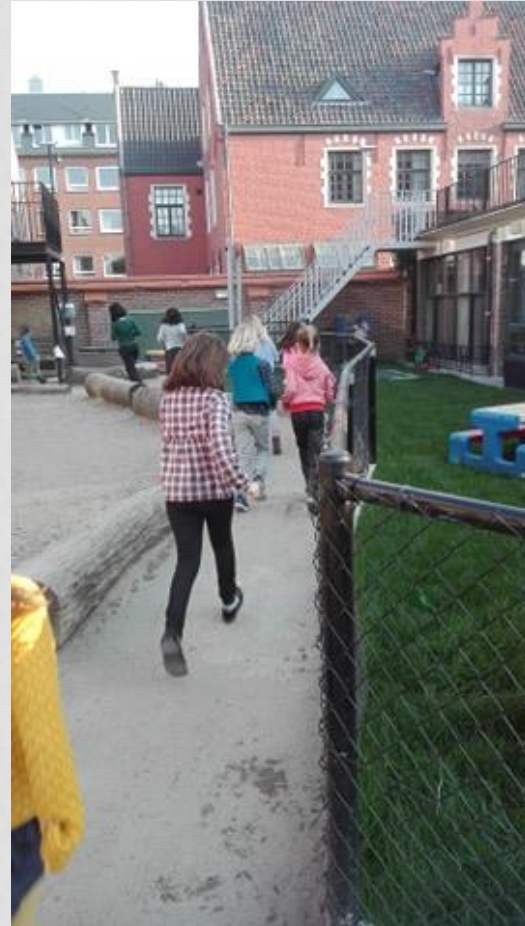

TIDY-UP

- Bouw materiaal dat verplaatsbaar is van klas tot klas om te variëren in aanbod materiaal en toch niet teveel berging nodig is: taalbox, techniekkast, lichttafel,...
- Onderbouwberging waar kleuters ook kunnen komen
- Keukenberging waar kinderen fruit halen van fruitabonnement

TRAINING TRACK

- Klauterparcours
- Lummelbank
- Fiets- en stepparcours

SCHOOL IN STEDELIJKE CONTEXT

- Kleine speelplaats
- Geen turnzaal en geen refter
- Geen gras

- Pleintje aan overkant van de straat
- Vele bus- en tramhaltes
- Speeltuinen in de buurt: groene vallei, justitiepaleis,...
- Brede school Rabot: sportstewards,...

IEDEREEN IS VAN DE WERELD EN DE WERELD IS VAN IEDEREEN

- Dino's in museum voor natuurwetenschappen
- Huis en tuin van Kina
- De Krook
- Vissen in Sealife
- Sterrenwacht Armand Pien
- Een oma die pottenbakt
- Een papa die kok is of metselt
- Het Vlaams Parlement en de kinderrechtencommissaris,.....

DIVERSITEIT

- Meertaligheid
- Buffet op schoolfeest
- We leren van elkaar
- We zijn uniek
- Superdiversiteit

WERELDBURGERSCHAP

*EN TOEN KWAM ER EEN VARKEN(TJE) MET EEN
LANGE SNUIT EN HET VERTELSELKE(N) IS UIT.*

